

Postanowienie z dnia 10 października 2003 r., I CO 27/03

Skarga o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia kasacji do rozpoznania nie jest dopuszczalna.

Sędzia SN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący, sprawozdawca)

Sędzia SN Helena Cieplą

Sędzia SN Lech Walentynowicz

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku Czesławy K. przy uczestnictwie Kazimierza G., Janiny R., Stanisława G. i Mirosławy S. o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 października 2003 r., skargi wnioskodawczynie o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2001 r.

odrzucał skargę.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 21 grudnia 2001 r. Sąd Najwyższy, powołując się na art. 393 k.p.c. w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554), odmówił przyjęcia do rozpoznania kasacji wnioskodawczynie Czesławy K. i uczestniczki postępowania Janiny R. od postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku z dnia 22 marca 2000 r.

W dniu 23 lipca 2003 r. (*vide*: data stempla pocztowego na kopercie) wymienione skarżące, powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 czerwca 2003 r., SK 12/03 (ogłoszonym w dniu 27 czerwca 2003 r. w Dz.U. Nr 109, poz. 1036) wniosły skargę o wznowienie postępowania zakończonego wskazanym

wyżej postanowieniem Sądu Najwyższego i uchylenie tego postanowienia oraz rozpoznanie kasacji.

Powyższym wyrokiem Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego, ustawy o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. Nr 48, poz. 554) w związku z art. 393 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2000 r. – w zakresie, w jakim nie przewiduje regulacji przejściowej dotyczącej przyjęcia do rozpoznania kasacji, złożonych przed dniem 1 lipca 2000 r., jest niezgodny z art. 2 Konstytucji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 399 k.p.c., wznowienia postępowania można żądać w wypadku jego zakończenia prawomocnym wyrokiem (w postępowaniu nieprocesowym – na podstawie art. 524 k.p.c. – także zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy). Podobnie kształtuje się hipoteza art. 401¹ § 1 k.p.c., bowiem objęte są nią jedynie wyroki. Stosownie do tego przepisu, można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego został wydany wyrok. Oznacza to, że w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 w związku z art. 401¹ § 1 k.p.c.) przytoczoną hipotezą objęte są jedynie postanowienia orzekające co do istoty sprawy. Nie każde więc orzeczenie kończące postępowanie w sprawie cywilnej może być podstawą wznowienia, a jedynie takie, które rozstrzyga sprawę co do istoty. Prowadzi to do wniosku, że na gruncie przepisów kodeksu postępowania cywilnego skarga o wznowienia postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia kasacji nie jest dopuszczalna i jako taka na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. podlega odrzuceniu.

Powstaje jednak kwestia relacji, w jakiej pozostają ze sobą przepisy art. 190 ust 4 Konstytucji i art. 401¹ § 1 k.p.c. W myśl bowiem art. 190 ust 4 Konstytucji, orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, ostateczna decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie w innych sprawach, stanowi podstawę do wznowienia postępowania, uchylenia decyzji lub innego rozstrzygnięcia na zasadach i w trybie

określonych w przepisach właściwych dla danego postępowania. Zawarta w tym przepisie regulacja ma więc charakter ogólny i odsyła do szczegółowych rozwiązań w poszczególnych procedurach. Z tego właśnie względu uchwalenie i wejście w życie przepisów Konstytucji pociągnęło za sobą konieczność odpowiedniego znowelizowania kodeksu postępowania cywilnego, co nastąpiło przez wprowadzenie do niego art. 401¹ (art. 83 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym, Dz.U. Nr 102, poz. 643 ze zm.). Przepis ten stanowi dopełnienie konstytucyjnej możliwości wznowienia postępowania cywilnego w razie uprzedniego rozstrzygnięcia sprawy na podstawie aktu normatywnego, co do którego Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą. Ustawodawca „zwykły” na podstawie wyraźnego i jednoznacznego postanowienia konstytucyjnego ukształtował w omawianym zakresie wznowieniową procedurę sądową w ten sposób, że w procesie dopuścił możliwość wniesienia skargi jedynie w sprawach, w których postępowanie zostało zakończone prawomocnym wyrokiem (a także i nakazem zapłaty – art. 353² k.p.c.), a zatem orzeczeniem rozstrzygającym spór merytorycznie. Tym samym wyłączona została możliwość wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem, mającym postać postanowienia. Podkreślić trzeba, że ustawodawca konstytucyjny zrezygnował z precyzyjnego określenia w Konstytucji zakresu przedmiotowego skargi o wznowienie postępowania sądowego, stąd też ustawodawca zwykły mógł suwerennie ukształtować zakres dopuszczalności postępowania wznowieniowego. Jeżeli więc nie istnieje sprzeczność między treścią normy konstytucyjnej i ustawowej, to tym samym nie wchodzi też w rachubę bezpośrednie zastosowanie przez Sąd Najwyższy art. 190 ust 4 Konstytucji.

Z przedstawionych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (410 § 1 k.p.c.).